

HÅLL KOLL

AKTUALITETER PÅ SVENSKA

Finlandssvenskan

Om du promenerar längs gatorna i Stockholm, lyssnar på det glada pladdrande och sedan tar färjan över till andra sidan Östersjön, hör du säkert skillnaderna i hur människorna talar svenska. Kanske hör du mjukare sj-ljud i Stockholm och hårda r-ljud i Helsingfors. Det här beror på att svenskan som talas på båda sidorna av Östersjön avviker från varandra även om de är ett och samma språk.

Svenskan som talas i Finland kallas oftast finlandssvenska. Det är en version av svenska som är typisk för svensktalande i Finland. Men det finns flera dialekter i Finland och därför kan en person från Närpes låta ganska annorlunda än till exempel en västnylänning. Likaså är det stor skillnad mellan de olika dialekterna i Sverige, inte minst mellan skånskan och t.ex. stockholmskan.

Det finlandssvenska uttalet skiljer sig också från rikssvenskan, det vill säga den svenska som talas i Sverige. I skrift skiljer sig finlandssvenskan och rikssvenskan väldigt lite från varandra. Typiskt för finlandssvenskan är att språket har blivit influerat av både finskan och ryskan och därför använder finlandssvenskarna låneord från båda språken. Ord som används i Finland men sällan hörs i Sverige är till exempel ord som butka (i Sverige häkte), dynvar (i Sverige örngott), pipo (i Sverige mössa) men det finns många fler! Orden kallas finlandismer, hur många finlandismer känner du till?

Något annat som man brukar lägga märke till är sättet att tala, det vill säga vilka ordval man gör. Grovt sagt brukar man till exempel säga att finländare niar oftare än svenskar, som ibland till och med kan tycka att det är oartigt att nia.

Oavsett skillnaderna vållar det sällan problem när en finländare och en svensk talar svenska sinsemellan. I alla fall inte så länge man kommer ihåg de vanliga fallgroparna som till exempel att en semla i Finland syftar på ett salt bröd, på finska sämpylä, medan ordet i Sverige syftar på en fastlagsbulle. Ett annat exempel är att man i Finland tvättar sina händer i en lavoar och i Sverige i ett handfat. Men dessa små missförstånd är ju bara roliga och så lär man ju sig något nytt på köpet!